5 BANI EXEMPLARUL.—ANUL XXXIV.— N-rul 278 Editia de dimineată VINERI 7 (20) OCTOMBRIE 1916

ABONAMENTE
ROMÂNIA: Lei 4.65 9.15 18.— | STRĂINĂTATE: 3 luni 6 luni Un an | Lei 10.- 20.- 40.-

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
Redacţia şi Administraţia: Bucureşti, str. Brezoianu, 11

ANUNŢURI ... 7 Bani ... 50 ... 3,50 linia

Directori: VIRGIL N. DĂRĂSCU şi STELIAN POPESCU

BIBLIOTECA UNIVERSITARĂ

MARILE PIERDERI ale INAMICULUI.-Peste 350 prizonieri

NĂLUCA

Am căutat, prin diferite articole, să liniştim publicul, de oarece nimic anormal nu se petrece.

Deşi ziarele franceze ne-au semnalat faptul că duşmanii noştri germano-austro-ungari, neputând obţine victorii pe frontul aliaţilor noştri, grămădesc trupe spre frontiera Transilvaniei, totuşi avem şi noi forţe şi armament puternic pentru a respinge orice încercare de invazie în ţară.

Este explicabilă frica la unele femei, dar cum rămîn aceia cari s'au grăbit să fugă?

Este prea puţin să calific laşitate procedarea aceasta,

mai bune. Armata romînă luptă cu toată vitejia, pentru o cauză sfântă, pentru restabilirea dreptăţei desrobind pămîntul strămoşesc şi restabilind astfel o pace durabilă. Cel mai cald patriotism conduce armatele noastre, în contra acelora cari nu au altă ţintă de cât dominaţia germană, suprimând dreptul prin forţă.

Bunul Dumnezeu, care ne-a condus până azi la biruinţă, pe calea cinstei şi a dreptăţei, veghiază şi va întări braţul luptătorilor, luminând si pe conducători.

Victoria finală va fi a noastră, fără cea mai mică îndoială.

Luptele se dau dincolo sau lângă frontieră, dar duşmanii nu pot trece zidul de granit ce se pune înaintea lor prin rezistenţa forţelor noastre şi ale aliaţilor noştri ruşi.

Ştirile de pe tot frontul nostru sunt din cele

V. N. D.

Războiul nostru

Criticul militar Barone despre sprijinirea României

Londra, 3.— Criticul militar, colonelul Barone, comentînd declaraţia ministrului de războiu englez în care acesta a spus că trebue să se facă tot posibilul spre a se ajuta România, declară că aceasta nu este destul: Aliaţii trebuie, să ia iniţiativa în Balcani, cari reprezintă acum un factor decisiv al situaţiei şi ar trebui să trimeaţă mai multe trupe în Macedonia spre a învinge complet pe bulgari. (A. T. E.)

Ziarul „Daily Telegraph" despre România

Londra (fără dată). — Corespondentul lui „Daily Telegraph" la Milan, scrie: De cînd românii, cari servesc sub drapelul austro-ungar, au aflat că România a declarat războiu Austriei, singura lor dorinţă este să se predea. Aceşti români ajung în liniile italiene şi îşi manifestă mulţumirea că nu mai luptă alături de austriaci.

Statul major austriac nu mai ştie unde să întrebuinţeze trupele sale de origină română, ne îndrăznind să le trimită, nici contra ruşilor, nici contra românilor. Singurul regiment care a fost trimis în Transilvania este regimentul 42.

Românii declară că la prima ocazie trec în rîndurile armatei italiene. (Reuter).

Aprecierile ziarului «Times» asupra frontului din Transilvania

Londra (fără dată).—„Times" scrie despre situaţia din Transilvania:

Ultimele ştiri arată că a doua armată română rezistă cu succes la încercările austro-germane de a pătrunde pe teritoriul român.

In acelaş timp, lungul şi emoţionantul mesaj transmis de regele României trimisului nostru special, Stanley Washburn, şi publicat în ultimul nostru număr, nu pierde nimic din caracterul său care a făcut adîncă impresie în Anglia.

Regele Ferdinand şi bravii săi soldaţi pot fi convinşi că, cu toate preocupările noastre crescînde, la vest şi pe celelalte fronturi, ne preocupăm şi de ţara românească.

Din momentul în care România a intrat în acţiune mişcările bravei sale armate au fost urmărite, în Anglia, cu cea mai mare atenţie şi cu cea mai mare admiraţie.

Ne-am bucurat cînd trupele române au înaintat în Transilvania; ne-a durut cînd am văzut retragerea lor în Carpaţi. Poporul englez a avut neclintită încredere în eroismul armatei române.

Suntem convinşi că urmaşii eroilor dela Plevna vor putea să restabilească situaţia şi să facă faţă tuturor evenimentelor neaşteptate ale unui războiu nou. (Reuter).

Ce spune Marcel Hutin despre situaţia militară a României

Londra, 3. Marcel Hutin scrîind în ziarul „Echo de Paris" spune: „In ce priveşte situaţia României, invaziunea Transilvaniei de către trupele româneşti n'a fost o operaţie zadarnică. Prin aceasta românii au cîştigat timp şi au fortificat trecătorile principale prin cari inamicul ar putea să ameninţe teritoriul lor. Avem încredere absolută în comanda supremă a regelui Ferdinand", încheie scriitorul francez. (A. T. E.)

Aliaţii fac totul spre a ajuta România

-Declaraţiile lui Lloyd George-

Londra (fără dată). — In Camera comunelor, un deputat cerînd să se facă totul spre a se feri România de soarta Serbiei, Lloyd George a răspuns:

„Nu pot să dau amănunte asupra sforţărilor ce facem spre a ajuta România; pot, totuşi, să vă asigur că guvernul recunoaşte, în toată întinderea ei, necesitatea de a da tot sprijinul vitezelor armate române în rezistenţa lor împotriva atacurilor sălbatice al căror obiect sunt.

N'avem nici cea mai mică îndoială că Germania concentrează toate forţele sale cu scop de a zdrobi România, nu numai din interes, şi mai ales din răzbunare, fiindcă acest brav popor a cutezat să sfideze puterea Germaniei.

Ţările aliate sunt perfect de acord asupra necesităţii şi urgenţei de a se face toate sforţările spre a scăpa armata română de încercările de a o strivi. Nu pot să spun mai mult în acest moment". (Reuter)

Situaţia din Macedonia şi războiul României

Roma, 1 — (Telegramă întîrziată). „Times" vorbind de căderea apropiată a oraşului Serres, scrie: Situaţia creată de Aliaţi pe frontul macedonean astăzi e astfel în cît nu îngăduie bulgarilor să ridice de acolo nici un batalion de trupe ca să-l trimeată pe vreun alt front. In aşa chip Aliaţii încearcă să reducă în mod însemnat ameninţarea duşmanilor împotriva României.

„Times" adaogă: E sigur că bulgarii vor apăra Monastirul cu toată ardoarea de care vor fi capabili, iar Aliaţilor le va trebui poate cîtva timp spre a cuceri puternicile întăriturî ridicate în cursul acestor luni din urmă. (A. T. I.)

Austro-germanii nu vor isbuti în planul lor împotriva României

Roma, 3. — (telegramă întîrziată). — Ziarul „Times" într'un articol închinat României şi Regelui Ferdinand arată că situaţia militară a României nu e de loc excepţională. Ea seamănă, dimpotrivă, foarte mult cu situaţia pe care au înfăţişat-o la un moment dat toate celelalte fronturi.

Nu trebue să ne mire dacă duşmanii noştri se gîndesc astăzi mai mult la frontul macedonean de cît la frontul carpatic-dunărean; astăzi cînd Aliaţii înaintează spre Monastir, italienii dau lovituri straşnice pe Carso iar franco-englezii împing liniile adversare pe Somme.

Nu trebue deci să ne îndoim — încheie „Times" — de rezultatele campaniei Imperiilor Centrale împotriva României. Austro-germanii nu-şi vor putea desvolta planul hotărît în contra României, şi dacă vor stărui în încercările lor de a năvăli în ţara românească, vor avea o primire pe care nici nu o bănuesc măcar. (A. T. I.).

Germanii neputincioşi pe sectorul sud-oriental

— Un articol al lui „Journal de Geneve" —

Roma, 3. — (Telegramă întîrziată). — Journal de Genéve *vorbind de situaţia strategică din sectorul sud-oriental, scrie: Inainte ca să fie consolidate cuceririle teritoriale din Balcani, Imperiile Centrale au fost nevoite să recheme contingentele lor din peninsula balcanică, apelînd la sprijinul bulgarilor şi turcilor.*

Acelaş lucru se va întîmpla acuma cu ofensiva pornită împotriva României. Această ofensivă nu va putea fi coronată de succes, neputînd vătăma întru nimic puterea statelor aliate. Ba din contră noile trupe austro germane care operează pe sectorul sud-oriental vor fi luate ca într'un „cui de sac" şi cînd vor putea scăpa de acolo decimate, nu vor fi făcut nimic: căci vor rămîne, neînlăturate, toate piedicile care n'au putut fi învinse în cursul acestor ultimi doi ani.

Generalul ZAIANCIKOWSKY

Comandantul trupelor ruseşti din Dobrogea

Căzuţi pe câmpul de onoare

S.-locot. Ion Slăvescu din reg. 18 Gorj — S.-loc. Pompiliu Manoliu din reg. 10 artilerie — S.-loc. Virgil Turturescu din reg. 52 inf., — S.-loc. Matei Vasiliu din reg. 33 Tulcea — S.-loc. Gică G. Mandrea din reg. 20 artilerie, avocat.

Reeducaţia profesională a răniţilor din războiu[1]

II

Dacă numărul morţilor în războiul actual, este relativ mai mic de cît ar fi fost de aşteptat fiind dat puterea noilor arme şi unele mijloace de luptă întrebuinţate, în schimb, fireste, numărul răniţilor este mai mare decît în războaele de mai înainte. Acest număr, după datele provizorii ce s'au publicat în deosebite ţări, este mai mare nu numai *absolut* din cauza numărului mai mare de luptători ce au fost chemaţi, dar şi relativ, adică în proporţie la sută din numărul luptătorilor.

Din fericire, — ceea ce rămîne să explice specialiştii, — numărul celor foarte greu răniţi este mai mic de cît ar fi fost de temut. In foarte mare număr rănile sunt relativ uşoare şi fără urmări, sau, mai bine zis, fără urmări grave.

Totuşi, se înţelege, vor fi cu mult mai mulţi răniţi de cît în războaele de mai înainte ale căror răni să aibă ca urmare o oarecare micşorare a puterei lor de muncă. Aceasta se va datori, între altele, grămezei mari de luptători. Pînă acum lua parte la războiu numai armatele propriu zise; astăzi naţiunea întreagă e chemată la luptă, cum nu a mai fost niciodată pînă acum. chiar în ţări ca Anglia, în care pînă astăzi, serviciul militar era îndeletnicirea specială numai a cîtorva.

După datele oficiale ale guvernului german, numai pînă la sfîrşitul lui Iulie anul acesta numărul răniţilor se ridică la 2 mil. 121,770. Se crede că de fapt acest număr este mare; la ei trebue să se adauge acei care au rămas invalizi din cauza războiului fără să fi fost propriu zis răniţi în lupte.

Cu cît numărul răniţilor şi al mutilaţilor din războiu este mai mare, cu atîta este mai mare din punctul de vedere care ne preocupă aci, scăderea valorei economice a ţărei: cu cît vor fi mai mici urmările rănilor şi al mutilaţiunilor în ceea ce priveşte putinţa de muncă, cu atîta se va perde mai puţin din valoarea economică a ţărei.

Din cele de mai sus reese de la sine concluzie ce se impune nestrămutată şi anume că fiecare ţară are datoria să facă tot ce se poate pentru ca urmările răniţilor să fie cît mai mici şi să se cruţe astfel orice perdere, ori cît de mică, din valoarea ei economică.

Prin urmare, de cîte ori se poate, trebue împiedicată orice scădere a puterei de muncă sau a reduce această scădere la cît se poate mai puţin.

In toate ţările fără nici o excepţie, această îndatorire, nu numai umanitară dar şi înalt patriotică, s'a impus cu tărie, ca se impune mai puternic la noi unde totdeauna au lipsit braţele şi unde s'a recurs atît de mult la munca străină chiar pentru începutul nostru de industrie şi chiar pentru munci simple cari nu cereau vreo pregătire, cunoştinţi şi îndemînare speciale.

Nouă, mai mult decît ori cui dacă voim ca ziua de mîine să fie în adevăr a *noastră*, nu ne este ertat să risipim nici cea mai mică fărămitură din capitalul nostru de muncă, şi aceasta se poate dobîndi în foarte mare parte prin reeducaţia profesională a răniţilor.

Preţutindeni această reeducaţie a răniţilor din războiu este acum una din grijile de căpetenie a guvernelor cari au datoria să se gîndească nu numai la ziua de astăzi, ori cari ar fi greutăţile ei, ci şi la ziua de mîine.

Mulţumită îndemnurilor de tot felul şi a unei munci fără preget, s'au putut ajunge aiurea la rezultate de neînchipuit. Şi mersul pe calea îmbunătăţirilor se face zilnic cu paşi siguri! Nu numai răniţii relativ uşor, cu mici scăderi relativ mici, pot lua parte, — şi o parte însemnată, — la opera de ridicare naţională prin muncă naţională, dar chiar răniţi gravi, mutilaţi cari mai înainte erau socotiţi ca pierderi desăvîrşite, *des dechets humains*, au luat şi iau zilnic, un loc însemnat în cîmpul muncei naţionale în toate ţările ce sunt în războiu şi fără să aştepte sfîrşitul lui.

Mulţumită reeducaţiunei profesionale, bine înţeleasă, bine potrivită şi bine condusă, aceşti falnici eroi, mîndria şi onoarea patriei lor, în ziua de războiu, pot duce cu aceiaşi bărbăţie şi mîndrie, statornici şi neînduplecaţi, mai departe lupta economică de a doua zi.

Prin această reeducaţie ţara îndeplineşte către fii ei o îndoită datorie de recunoştinţă. Prin ea, din mîna lor, chiar ciuntiţi, nu cade steagul falnic al ridicărei ţărei pentru care fără şovăială ei şi-au pus în primejdie viaţa şi pentru care aduc din nou prinosul lor de muncă neobosită şi destoinică.

Problema este mai grea şi nevoia este mai mare în o ţară mică pe care o pîndesc vecini mari şi puternici. Precum la omul sărac orice ban rău întrebuinţat este o risipă, pe care nici cel bogat nu ar trebui să o facă, o naţiune mică trebue să fie mai cu grijă şi să cruţe cu sfinţenie capitalul ei de muncă.

Este de observat că iniţiativa şi îmboldul pentru reeducaţia profesională a victimelor muncii, a răniţilor de pe cîmpul permanent al luptei industriale, au pornit din ţări mici.

Indrumătorul acestei mişcări a fost pastorul Knudsen din Copenhaga şi cele dintîi şcoli speciale s'au înfiinţat la Stockholm şi Christiania, adică în ţări cari erau nevoite ca şi noi, să-şi cruţe cu îngrijire capitalul naţional de muncă. Iar şcoala-tip, care slujea de model lumei întregi şi ale cărei metode se aplică şi se desvoltă acum, este vestita şcoală belgiană de la Charleroi, recunoscută ca şcoală călăuză în această materie.

Astăzi, pentru noi, Românii, munca ne este înlesnită prin tot ce s'a făcut şi se face pe fiecare zi, aiurea.

Trebue să ne punem, fără întîrziere, şi la această muncă, căci amînarea ar fi dăunătoare. Să potrivim ce s'a făcut de alţii cu starea şi cu nevoile noastre.

Să nu pierdem din vedere că pentru jertfa lor simplă şi măreaţă, datorim răniţilor noştri, nu pomană înjositoare, ci dobîndirea de mijloace prin care să se poată ridica prin ei înşişi, cu mîndrie.

C. Krupenski
fost preşedinte al Casei centrale a asigurărilor muncitoreşti

Când se dă alarma, nu staţi pe străzi sau în curţi ci intraţi în case, ganguri sau pivniţe, ca să nu vă primejduiţi viaţa.

(1) A se vedea *Universul* din 25 Septembrie 1916.

Marele Cartier General

Comunicat oficial No. 52

Din 5 Oct. 1916, ora 7 dim.

Frontul de Nord si Nord-Vest:

Acţiuni de artilerie la Apus de Tulgheş şi Bicaz. Atacurile inamice au fost respinse. S'au făcut 90 prizonieri. La pichetul Bolovăniş s'au luat prizonieri 2 ofiţeri şi 65 oameni de trupă.

In valea Trotuşului, acţiunea în curs. S'au făcut până acum prizonieri un ofiţer şi 100 oameni de trupă.

In valea Uzului, toate atacurile inamice au fost respinse sângeros peste graniţă.

In valea Oituzului, atacurile şi contraatacurile continuă tot aşa de violente,

Am cauzat mari pierderi inamicului şi i-am luat prizonieri 3 ofiţeri şi 100 oameni de trupă.

In Vrancea, mici acţiuni. La apusul graniţei, inamicul a fost respins.

In valea Buzăului, artileria noastră a demontat un tun inamic şi a silit linia înaintată a inamicului să se retragă un kilometru spre Nord.

La Tabla-Buţii, bombardament de artilerie.

La Bratocea şi Predeluş, linişte.

La Predeal, bombardament intens.

La Mateiaş, lupte crâncene. S'au luat patru mitraliere şi prizonieri.

La Olt, s'a respins un atac inamic pe dealul Robul. S'au luat mai mulţi prizonieri şi două mitraliere.

Frontul Jiului, linişte.

Artileria inamică a bătut violent frontul Orşova.

FRONTUL DE SUD:

Pe Dunăre schimb de focuri.

In Dobrogea, foc rar de artilerie şi infanterie. Artileria noastră a silit un hidroplan inamic a se coborî între liniile noastre şi cele inamice. In timpul căderei, hidroplanul a făcut explozie şi a ars.

Situaţia militară

Presiunea pe care o exercită înaintarea sistematică a italienilor a început să se simtă bine: în adevăr, o depeşă din Paris a Agenţiei Radio anunţă că autorităţile austriace au început să evacueze Triestul, expediind la Viena arhivele şi valorile. Dela începutul războiului italo-austriac şi pînă acum e prima oară cînd se produce faptul acesta.

Italienii înaintează bine şi în Albania, pe linia rîului Volusa; după cum vesteşte Reuter, ei au ocupat Premeti şi au ajuns la Liaskoviki, luînd şi această localitate.

Aliaţii progresează în Macedonia în cele trei sectoare. Englezii au ajuns aproape de Serres şi de Demirhissar, punînd tot mai mult stăpînire pe importanta linie ferată ce leagă aceste oraşe cu Drama, Xanthi, Gumulgina şi Dedeagaci. In sectorul central (Doiran), Aliaţii înaintează. In sectorul apusean (Monastir), se semnalează mari concentrări bulgare în faţa frontului sîrbesc; e lesne de înţeles că bulgarii nu vor da din mînă Monastirul cu una cu două şi că vor fi lupte crîncene; în adevăr, bătălia dela Monastir va fi hotărîtoare pentru stăpînirea Macedoniei sîrbeşti şi va sdruncina situaţia bulgarilor şi în Macedonia greceasca.

Pe frontul apusean şi răsăritean nu e de semnalat nimic nou.

Situaţia diplomatică

Se pare că Vaticanul se pregăteşte a se apropia de Înţelegere, ceeace implică o depărtare de puterile centrale.

Lucrul ar avea însemnătate mai mult morală, dar nici aşa nu e de neglijat căci vrea să zică o creştere a încrederii în victoria finală a Înţelegerei.

Din Grecia se anunţă apropiata întrare în guvernul provizoriu a d-lui Politis, distinsul diplomat grec care a luat parte la conferinţa de pace din Bucureşti dela 1913 E vorba ca d. Politis să plece dela Salonic în Occident, cu o misiune din partea guvernului provizoriu pe lîngă cabinetele Înţelegerii.

Să mai adăugăm că gara din Atena a fost ocupată de Aliaţi şi că Venizelos a numit un comandant al corpului său de armată macedonean. Pe cînd guvernul din Atena se cufundă tot mai mult în paralizie, guvernul lui Venizelos se întăreşte necontenit

ip.

Nu ridicaţi de pe jos CUTII de BOMBOANE, RAHAT, PACHETE DE CIOCOLATA, JUCARII, BATISTE SAU ORICE FEL DE LUCRURI. Deprindeţi pe copii să se ferească de ele şi să nu primească nimic dela persoane străine.

Duşmanii noştri aruncă pe străzi, prin curţi şi caută să împartă copiilor bomboane, fructe, covrigi şi tot felul de lucruri, cari conţin otravă şi microbii celor mai cumplite boli.

Cînd găsiţi asemenea obiecte, anunţaţi îndată autorităţile.